

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.3.2020
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, nařízení (EU) č. 1301/2013 a nařízení (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na koronavirovou nákazu COVID-19

[investiční iniciativa pro reakci na koronavirus]

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Koronavirová nákaza COVID-19 náhle a dramaticky postihla členské státy a má velký potenciální dopad na jejich společnost a ekonomiku. V důsledku prudkého zpomalení ekonomické aktivity brzdí tato krize v členských státech růst. Situaci může dále zhoršit nedostatek likvidity; pro některé podniky může být obtížné zaplatit svým dodavatelům a zaměstnancům. Současně jsou třeba další veřejné zdroje na podporu systémů zdravotní péče a dalších činností přímo souvisejících s šířením nákazy.

Vznikla tak výjimečná situace, kterou je nutné řešit zvláštními opatřeními na podporu a ochranu ekonomik, společností a pracovníků členských států. V systémech zdravotní péče jsou třeba značné a rychlé zásahy, které jim umožní fungovat pod velkým tlakem. Stejně tak je nutné pomoci malým a středním podnikům, jež mají často nižší marže, a utlumit nepříznivé důsledky na trhu práce a v dalších zranitelných oblastech jejich ekonomik. Situace se dotýká celé EU a vyžaduje mobilizaci veškerých dostupných zdrojů na úrovni EU a členských států, aby se nám podařilo bezprecedentní obtíže spojené s koronavirovou nákazou COVID-19 překonat.

Komise proto navrhuje „investiční iniciativu pro reakci na koronavirus“, která zmobilizuje dostupné hotovostní rezervy v evropských strukturálních a investičních fondech s cílem začít s krizí okamžitě bojovat prostřednictvím investic. Objem těchto investic bude značný: rychle dosáhne více než 37 miliard EUR. Za tímto účelem navrhuje Komise Evropskému parlamentu a Radě uvolnit přibližně 8 miliard EUR na likviditu pro investice.

Aby bylo možné uvedených 37 miliard EUR evropských veřejných investic rychle nasměrovat k řešení důsledků krize koronaviru, navrhuje Komise zrušit letošní povinnost vrácení nevyčerpaného předběžného financování pro Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) až do uzavření programu.

Členské státy použijí částky, které v roce 2020 nebudou získány zpět, k urychlení investic souvisejících s nákazou koronavirem COVID-19 v rámci fondů EFRR a ESF, FS a ENRF. S ohledem na průměrnou míru spolufinancování ve všech členských státech bude možné pomocí částky 8 miliard EUR v celé EU uvolnit a využít přibližně 29 miliard EUR ze strukturálních fondů.

Navrhuje se, pokud je to nezbytné, aby EFRR mohl jako dočasné opatření podpořit financování provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví. Rovněž jako dočasné opatření, pokud je to nezbytné, by měly finanční nástroje financované ze strukturálních fondů poskytovat podporu ve formě provozního kapitálu v malých a středních podnicích. Investiční priority EFRR, jimiž je posílení výzkumu, technického rozvoje a inovací, jsou změněny, aby zahrnovaly investice do produktů a služeb nezbytných pro podporu kapacit reakce na krizi v oblasti veřejných zdravotnických služeb. Výdaje na operace na podporu kapacit reakce na krizi by měly být způsobilé od 1. února 2020.

Pokud tím vzniká potřeba programy změnit, identifikuje návrh nepodstatné změny, jež nevyžadují schválení rozhodnutím Komise. Návrh rovněž vyjasňuje, že výdaje na podporu kapacit reakce na krizi jsou v každém případě způsobilé od 1. února 2020. V maximální možné míře by měly být využity možnosti urychlit výkaz výdajů prostřednictvím nových

forem podpory dostupných podle článku 67 nařízení o společných ustanoveních, zavedených od roku 2018, tj. zjednodušené vykazování nákladů.

Byla vytvořena pracovní skupina, která bude koordinovat práci s členskými státy, zjistí jejich konkrétní potřeby a poskytne jim pomoc, aby finanční prostředky začaly proudit co nejdříve.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

Navrhuje se:

Změnit nařízení o EFRR (EU) č. 1301/2013 takto:

- 1) v čl. 3 odst. 1 se doplňuje pododstavec, který vyjasňuje, že pokud je to nezbytné, může EFRR jako dočasné opatření podpořit financování provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví;
- 2) ustanovení čl. 5 odst. 1 písm. b) téhož nařízení se pozměňuje v tom smyslu, že investiční priority EFRR, jimiž je posílení výzkumu, technického rozvoje a inovací, mohou zahrnovat investice do produktů a služeb nezbytných pro podporu kapacit reakce na krizi v oblasti zdravotnických služeb;

Změnit nařízení (EU) č. 1303/2013 (nařízení o společných ustanoveních) takto:

- 3) v článku 30 o změnách programů se doplňuje nový odstavec 5, který uvádí některé změny, jež nevyžadují schválení rozhodnutím Komise; čl. 96 odst. 10 se odpovídajícím způsobem pozměňuje;
- 4) v čl. 37 odst. 4 o finančních nástrojích se doplňuje, že finanční nástroje mohou rovněž jako dočasné opatření poskytovat podporu ve formě provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví;
- 5) v čl. 65 odst. 10 se doplňuje pododstavec, který vyjasňuje, že výdaje na operace na posílení kapacit reakce na krizi jsou způsobilé od 1. února 2020;
- 6) v čl. 139 odst. 7 se doplňuje nový pododstavec, jenž stanoví, že se neprovádí zpětné získávání částek, jež by byly normálně splatné v roce 2020 pro operační programy politiky soudržnosti během období 2014–2020 v rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost a pro programy financované z ENRF;

Změnit nařízení o ENRF (EU) č. 508/2014 takto:

- 7) pozměňuje se článek 35 s cílem umožnit, aby ENRF mohl přispívat do vzájemných fondů, které rybářům poskytují náhrady za hospodářské ztráty způsobené krizí v oblasti veřejného zdraví, a
- 8) pozměňuje se článek 57 s cílem doplnit možnost, aby ENRF zajišťoval příjmy producentů akvakultury tím, že přispěje na pojištění populací akvakultury, které kryje hospodářské ztráty způsobené krizí v oblasti veřejného zdraví.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Nebyly vedeny konzultace s externími zúčastněnými stranami.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Z navrhované úpravy nevyplývají žádné změny v ročních stopech prostředků na závazky a platby víceletého finančního rámce stanovené v příloze I nařízení (EU) č. 1311/2013. Roční rozpis prostředků na závazky pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti zůstává nezměněn.

Návrh umožní urychlené provádění programu, jehož důsledkem bude předsunutí prostředků na platby.

Komise bude pečlivě sledovat dopad navrhované změny na prostředky na platby v roce 2020 s ohledem na plnění rozpočtu i na revidované prognózy členských států.

Částky, jež nebudou v roce 2020 získány zpět, se vyúčtují při uzavření programu.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kterým se mění nařízení (EU) č. 1303/2013, nařízení (EU) č. 1301/2013 a nařízení (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na koronavirovou nákazu COVID-19

[investiční iniciativa pro reakci na koronavirus]

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 43 odst. 2 a články 177 a 178 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Členské státy byly nákazou koronavirem COVID-19 postiženy způsobem, jenž nemá obdoby. Tato krize brání růstu v členských státech, což následně zhoršuje vážný nedostatek likvidity způsobený náhlým a značným zvýšením veřejných investic, jež jsou třeba v systémech zdravotní péče těchto států a v dalších odvětvích jejich ekonomik. Vznikla tak výjimečná situace, kterou je třeba řešit prostřednictvím zvláštních opatření.
- (2) Je mimořádně důležité, aby nedostatek likvidity a veřejných prostředků v členských státech nebránil investicím v rámci programů podporovaných Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR), Evropským sociálním fondem (ESF) a Fondem soudržnosti (FS) (dále jen „fondy“) a Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF), jež jsou třeba pro boj proti nákaze koronavirem COVID-19.
- (3) Za účelem reakce na krizi by EFRR měl, pokud je to nezbytné, jako dočasné opatření podpořit financování provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví.
- (4) Za účelem reakce na krizi by investiční priority EFRR, jimiž je posílení výzkumu, technického rozvoje a inovací, měly být změněny, aby zahrnovaly investice do produktů a služeb nezbytných pro podporu kapacit reakce na krizi v oblasti veřejných zdravotnických služeb.

¹ Úř. věst. C , , s. .

² Úř. věst. C , , s. .

- (5) V zájmu zajištění větší flexibility při řešení nákazy koronavirem COVID-19 by mělo být členským státům umožněno více flexibility při provádění programů a pro změny operačních programů by měl být zaveden zjednodušený postup, který nevyžaduje rozhodnutí Komise. Mělo by se vyjasnit, jaké informace mají být Komisi ohledně takových změn předkládány.
- (6) Za účelem reakce na krizi by finanční nástroje financované z fondů rovněž měly, pokud je to nezbytné, jako dočasné opatření poskytnout podporu ve formě provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví.
- (7) Aby byla zajištěna okamžitá reakce na krizi, výdaje na operace na podporu kapacit reakce na krizi by měly být způsobilé ode dne 1. února 2020.
- (8) Aby bylo zajištěno, že členské státy budou mít dostatečné finanční prostředky k bezodkladnému provedení potřebných investic, je vhodné, aby Komise nevydala inkasní příkazy pro částky, které mají být získány zpět od členských států na základě účetní závěrky předložené v roce 2020. Částky, jež nebudou získány zpět, by měly členské státy použít k urychlení investic týkajících se krizi v souvislosti s koronavirovou nákazou COVID-19, jež jsou způsobilé podle nařízení (EU) č. 1303/2013³ a zvláštních pravidel pro jednotlivé fondy.
- (9) Za účelem reakce na krizi by ENRF měl podporovat vzájemné fondy a pojištění populací, aby ochránil příjmy rybářů a producentů akvakultury postižených krizí v oblasti veřejného zdraví.
- (10) Částky, jež nebudou v roce 2020 získány zpět, by měly být vyúčtovány nebo by při uzavření programů měly být předmětem inkasních příkazů.
- (11) Vzhledem k naléhavosti potřebné podpory by toto nařízení mělo vstoupit v platnost co nejdříve.
- (12) Nařízení (EU) č. 1301/2013⁴, nařízení (EU) č. 1303/2013 a nařízení (EU) č. 508/2014⁵ by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změny nařízení (EU) č. 1301/2013

Nařízení (EU) č. 1301/2013 se mění takto:

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 289).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1255/2011.

- 1) V čl. 3 odst. 1 se doplňuje nový pododstavec, který zní:
„Navíc, pokud je to nezbytné, může EFRR jako dočasné opatření podpořit financování provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví.“
- 2) V čl. 5 odst. 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:
„b) podporou podnikových investic do výzkumu a inovací a vytvářením vazeb a součinnosti mezi podniky, středisky výzkumu a vývoje a odvětvím vysokoškolského vzdělávání, zejména podporou investic v oblasti vývoje produktů a služeb, přenosu technologií, sociálních inovací, ekologických inovací, aplikací veřejných služeb, stimulace poptávky, vytváření sítí, klastrů a otevřených inovací prostřednictvím inteligentní specializace a podporou technického a aplikovaného výzkumu, pilotních linek, opatření k včasnému ověřování produktů, schopností vyspělé výroby a prvovýroby, zejména v oblasti klíčových technologií a šíření technologií pro všeobecné použití, jakož i podporou kapacit reakce na krizi v oblasti zdravotnických služeb;“

Článek 2

Změny nařízení (EU) č. 1303/2013

Nařízení (EU) č. 1303/2013 se mění takto:

- 1) V článku 30 se doplňuje nový odstavec 5, který zní:
„5. Odchylně od odstavců 1 a 2 může členský stát v případě programů podporovaných z EFRR, Fondu soudržnosti a ESF během programového období převést částku ve výši až 8 % přidělu ke dni 1. února 2020 v případě priority a nejvýše 4 % rozpočtu programu na jinou prioritu téhož fondu téhož programu.
Takové převody se nedotýkají předchozích let. Jsou považovány za nepodstatné a nevyžadují rozhodnutí Komise o změně programu. Musí však splnit veškeré regulační požadavky a monitorovací výbor je musí předem schválit. Členský stát oznámí revidované finanční tabulky Komisi.“
- 2) V čl. 37 odst. 4 se doplňuje nový pododstavec, který zní:
„Finanční nástroje mohou rovněž jako dočasné opatření poskytovat podporu ve formě provozního kapitálu v malých a středních podnicích za účelem zajištění účinné reakce na krizi v oblasti veřejného zdraví.“
- 3) V čl. 65 odst. 10 se doplňuje nový pododstavec, který zní:
„Odchylně od odstavce 9 platí, že výdaje na operace na podporu kapacit reakce na krizi v souvislosti s koronavirovou nákazou COVID-19 jsou způsobilé ode dne 1. února 2020.“
- 4) V článku 96 se odstavec 10 se nahrazuje tímto:
„10. Aniž je dotčen čl. 30 odst. 5, přijme Komise prostřednictvím prováděcích aktů rozhodnutí o schválení všech prvků operačního programu, včetně případných budoucích změn operačního programu, na něž se vztahuje tento článek, s výjimkou prvků, na něž se vztahuje odst. 2 první pododstavec písm. b) bod vi), písm. c) bod v) a písmeno e), odstavce 4 a 5, odst. 6 písm. a) a c) a odstavec 7, za něž jsou i nadále odpovědné členské státy.“

5) V čl. 139 odst. 7 se doplňují nové pododstavce, které znějí:

„Odchylně od prvního pododstavce Komise nevydá inkasní příkaz pro částky, které mají být získány zpět od členského státu na základě účetní závěrky předložené v roce 2020. Částky, jež nebudou získány zpět, se použijí k urychlení investic týkajících se koronavirové nákazy COVID-19, jež jsou způsobilé podle tohoto nařízení a zvláštních pravidel pro jednotlivé fondy.

U částek, jež nebudou získány zpět, se provede vyúčtování či zpětné získání při uzavření.“

Článek 3

Změny nařízení (EU) č. 508/2014

Nařízení (EU) č. 508/2014 se mění takto:

1) V článku 35 se odstavce 1, 5, 6 a 8 nahrazují tímto:

„1. ENRF může přispívat do vzájemných fondů pro účely platby finančních kompenzací rybářům za hospodářské ztráty způsobené krizí v oblasti veřejného zdraví, nepříznivými klimatickými jevy, ekologickou nehodou a za náklady na záchrannou akci v případě rybářů či rybářských plavidel v případech nehody na moři během rybolovné činnosti.“

...

„5. Členské státy stanoví pravidla pro zřízení a správu vzájemných fondů, zejména pokud jde o poskytování kompenzace a způsobilost rybářů pro tuto kompenzaci v případě krize v oblasti veřejného zdraví, nepříznivých klimatických jevů, ekologických nehod či nehod na moři podle odstavce 1, jakož i pro dohled nad dodržováním těchto pravidel. Členské státy zajistí, že se v podmínkách fondu stanoví sankce pro případy nedbalosti ze strany rybáře.“

„6. Krize v oblasti veřejného zdraví, nepříznivé klimatické jevy, ekologické nehody nebo nehody na moři podle odstavce 1 musí být příslušným orgánem dotčeného členského státu formálně uznány.“

...

„8. Příspěvky uvedené v odstavci 1 se poskytují pouze na pokrytí ztrát způsobených krizemi v oblasti veřejného zdraví, nepříznivými klimatickými jevy, ekologickými nehodami nebo nehodami na moři, které přesahují hodnotu 30 % ročního obrátu dotčeného podniku, přičemž roční obrat je stanoven na základě průměrného obrátu podniku během předešlých tří kalendářních let.“

2) V čl. 57 odst. 1 se doplňuje nové písmeno e), které zní:

„e) krizí v oblasti veřejného zdraví.“

Článek 4

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*